

УДК 007:65.012.8

Боднар І. Р.,
iryua.bod@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-6884-2058,
к.е.н., доц., доцент кафедри міжнародних економічних відносин, Львівський торговельно-економічний
університет, м. Львів

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІДЕОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Анотація. *Розвиток світової економіки характеризується значним використанням інформаційних і комунікаційних технологій, комп'ютеризацією всіх сфер людської діяльності. На цій основі посилюються процеси глобалізації, формується безперервний інформаційно-інноваційний потік, формується інформаційний простір. Відбувається процес переходу від економіки матеріального товару, економіки відносин до економіки менеджменту, послуг, знання. Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій є одним із стратегічних напрямків модернізації економіки. Науковці безпосередньо пов'язують інноваційну діяльність із постіндустріальною стадією розвитку суспільства та розвитком інформаційно-комунікативних технологій, заснованих на обміні знаннями, що прийшли на зміну індустріальним технологіям. У зв'язку з цим розглянуто методологічні основи ідеології розвитку інформаційного суспільства, здійснено аналіз використання інформаційних технологій в Україні, виявлено чинники розвитку вітчизняної ІТ-сфери. Встановлено, що цифровий розрив між країнами - новими лідерами в технологічній могутності та країнами-аутсайдерами в межах сучасного світового економічного порядку зростає швидше, ніж економічне відставання, що наразі домінує між розвиненими країнами та країнами, які розвиваються. Вкрай негативним є те, що інформаційний розрив між економіками, які базуються на знаннях та інформатизації, та не інтегрованими у цей процес країнами буде стрімко та динамічно збільшуватись, і подолати його стане майже неможливо. Зроблено висновок, що ідеологія інформаційного суспільства має бути підпорядкована трансформаціям, що в перспективі зможуть привести наше суспільство на шлях інноваційного розвитку. Ідеологія інформаційного суспільства повинна базуватися на антикризовій стратегії, інтелектуальному ресурсі у вигляді науки й освіти. Вона повинна спрямовуватися на побудову інформаційно-інноваційної інфраструктури, модернізацію суспільства з ефективним використанням ІТ-освіти.*

Ключові слова: інформаційне суспільство, ідеології інформаційного суспільства, інформаційно-комунікаційні технології, національна інформаційна інфраструктура, інноваційна економіка.

Bodnar I. R.,
iryua.bod@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-6884-2058,
Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of the Department of the International Economic Relations,
Lviv University of Trade and Economics, Lviv

METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF THE IDEOLOGY OF INFORMATION SOCIETY DEVELOPMENT

Abstract. *The development of the world economy is characterized by the significant use of information and communication technologies, computerization of all spheres of human activity. On this basis, the processes of globalization are strengthened, a continuous information and innovation flow is forming, and the information space is developing. There is a process of transition from the economics of material goods, the economics of relations to the economics of management, services and knowledge. The development of information and communication technologies is one of the strategic directions of the modernization of the economy. Scientists directly connect innovative activity with the post-industrial stage of society's development and the development of information and communication technologies based on the exchange of knowledge that replaced industrial technologies. In this regard, the methodological foundations of the ideology of the development of the information society were considered, the use of information technologies in Ukraine was analyzed, and the factors of the development of the domestic IT sector were identified. It is determined that the digital divide between the countries - the new leaders in technological power and the outsiders within the modern world economic order is growing faster than the economic lag that currently dominates between developed and developing countries. The extremely negative thing is that the information gap between economies based on knowledge and informatization and countries not integrated into this process will rapidly and dynamically increase, and it will become almost impossible to overcome it. It was concluded that the ideology of the information society should be subordinated to the transformations that in the future will be able to lead our society to the path of innovative development. It should be aimed at building information and innovation infrastructure, modernizing society with effective use of IT education.*

Key words: information society, ideologies of information society, information and communication technologies, national information infrastructure, innovative economy.

JEL Classification: D78, L96

DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2022-68-17>

Постановка проблеми. В умовах сучасного динамічного розвитку інформаційна інфраструктура країни відіграє ключову роль у зростанні соціально-економічного та бізнес-середовища. Вона позитивно впливає на швидке налагодження зв'язків у сферах торгівлі, фінансів, транспортування. Цей процес сприяє активному співробітництву країни з міжнародними організаціями. Завдяки впровадженню останніх досягнень ІКТ у бізнес-середовище відбувається зростання продуктивності праці робітників, перш за все завдяки підвищенню мобільності та дистанційному доступу до інформаційних систем, прискорюються та спрощуються внутрішні та зовнішні комунікації, створюються нові можливості для автоматизації бізнес-процесів, у тому числі завдяки впровадженню системи електронного документообігу.

Для цього важливим є виявлення проблем та обґрунтування методологічних засад розвитку інформаційної сфери України.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У сучасних вітчизняних дослідженнях окремі теоретичні та методологічні засади дослідження функціонування та розвитку інформаційного суспільства розглянуті В. Брижко [1], Р. Осадчук [2] тощо.

В. Брижко наголошує, що сьогодні використовуються такі методологічні поняття, як “Інтернет речі” (скорочено ІР, англ. – Internet of Things (IoT)). Основу ІР формують інформаційно-комунікативні технології, що генерують безперервні потоки даних [1], які можна використовувати для поліпшення як життя взагалі, так і для підвищення ефективності бізнесу зокрема.

Р. Осадчук вважає, що на сучасному етапі спостерігається тенденція використання поняття “інформація” як ресурсу інформаційного суспільства. Інформація як ресурс є більш корисною для побудови економічних моделей, бо фактично вони використовують не якісну складову інформації, а кількісну [2].

Основні методологічні засади розвитку інформаційного суспільства потребують подальшого наукового дослідження. Проведений аналіз запропонованих автором ґрунтовних положень пріоритетних напрямів розвитку інформаційного суспільства України спонукав до подальшого вивчення передумов формування основних шляхів концептуальних засад інформаційного розвитку.

Постановка завдання. Мета статті – розглянути методологічні основи формування ідеології інформаційного суспільства, виявити засади та особливості формування інформаційного суспільства, дослідити тенденції розвитку світового ринку інформаційно-комунікаційних технологій, здійснити аналіз використання інформаційних технологій в Україні та виявити чинники розвитку вітчизняної ІТ-сфери, окреслити проблеми розвитку інформаційного суспільства в умовах глобалізації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Методологія науки – це вчення про методи руху знання від теорії до практики. На цих засадах пропонується аксіома, яка впливає зі змісту другого

кореня слова методології – логос. Тобто методологія має ознаки сутності логіки: логіки наукового пізнання, множини визначених дослідником чи групою дослідників (певною науковою школою) методів стосовно дослідження певних явищ, які є предметом чи об'єктом теоретичного дослідження. За певних обставин може укладатися і угода між дослідниками стосовно розуміння тих чи інших явищ, їх дефініцій, формулювань. Але це ще не означає істинності їх відображення. Нерідко наукова дискусія стосовно методології науки виникає на підставі нових досягнень у певній галузевій науці. При цьому знову пропонуються варіанти визначення змісту певних сутностей явищ, які досліджуються, їх умовності. Прикладом цього можна вважати необхідність формування і методології розвитку інформаційного суспільства.

Інформація як складова компонента ідеології інформаційного суспільства включає свідчення, що характеризує рівень західного суспільства та його культурно-історичних феноменів у ракурсі переходу від індустріальної технології виробництва до інформаційно-комп'ютерних моделей. Цей процес забезпечує індексацію інформації в усіх сферах життя. Сформувалася теорія інформації, яка вивчає закони і способи вимірювання, перетворення, передачі та використання і збереження інформації. На базі ІКТ та завдяки швидкому доступу до мережі Інтернет виникають нові форми взаємодії бізнесу з клієнтами. Все це, безумовно, збільшує можливості, динаміку та ефективність бізнес-середовища.

Саме розвиток ІКТ сприяв виникненню такого нового сегмента в сфері торгівлі, як електронна комерція, що наразі стрімко зростає та сприяє створенню новітніх торговельних онлайн-платформ для спрощення пошуку контрагентів та швидкого взаємозв'язку з ними. Розширюються ринки збуту, виникають абсолютно нові товари та послуги, спрямовані на задоволення потреб широкого кола споживачів, прискорюються здійснення торговельних операцій. Роль ІКТ у сучасних умовах має величезне значення. Миттєві грошові перекази між банками різних країн світу, величезні телекомунікаційні системи розрахунків, що функціонують на рівні держав (наприклад, системи SWIFT та TARGET) та відслідковують рух коштів, електронні розрахунки, належне функціонування бірж, банківських установ, різних фондів – все це забезпечується відповідною інформаційно-комунікаційною інфраструктурою. ІКТ як результат досягнень сучасного науково-технологічного прогресу, в свою чергу, обумовлюють його подальший розвиток. Вони все більше інтегруються у сферу науки як невід'ємні технічні складові більш глибокого та детального аналізу сучасних явищ та процесів. Завдяки ІКТ відкриваються нові галузі в науці та техніці та відбувається органічна синергія класичних напрямів наукової школи. ІКТ сприяють вільному доступу до інформації, а отже роблять її більш зрозумілою [3]. Ступінь інформатизації є сьогодні головним критерієм розвинутого суспільства. Тому інформаційним можна назвати суспільство, яке має розвинену сферу інформаційних

технологій, в інфраструктурі, виробництві і знаннях. Крім цього, є відкритим для глобальних процесів, відрізняється високими показниками загального рівня освіти. Інформаційне суспільство має динамічну конкурентоспроможну економіку, яка володіє виробничим бізнесом та інноваційністю. Інноваційні тенденції світового ІТ-ринку представлені на рисунку 1.

Аналізуючи рис. 1, бачимо, що інноваційні тенденції ІТ-ринку включають такі сегменти, як обробка даних, мобільність у сфері ІКТ, кібербезпека з метою захисту інформаційних ресурсів.

На сучасному етапі ефективність впливу інформації і комунікації різко збільшилася за рахунок комп'ютеризації. Особливо важливу роль в інформаційному полі набуває Інтернет, який іноді називають глобальним інтелектом, за допомогою якого можна отримати будь-яку довідку, прогноз погоди, обмінний курс, придбати квитки на транспорт і таке інше.

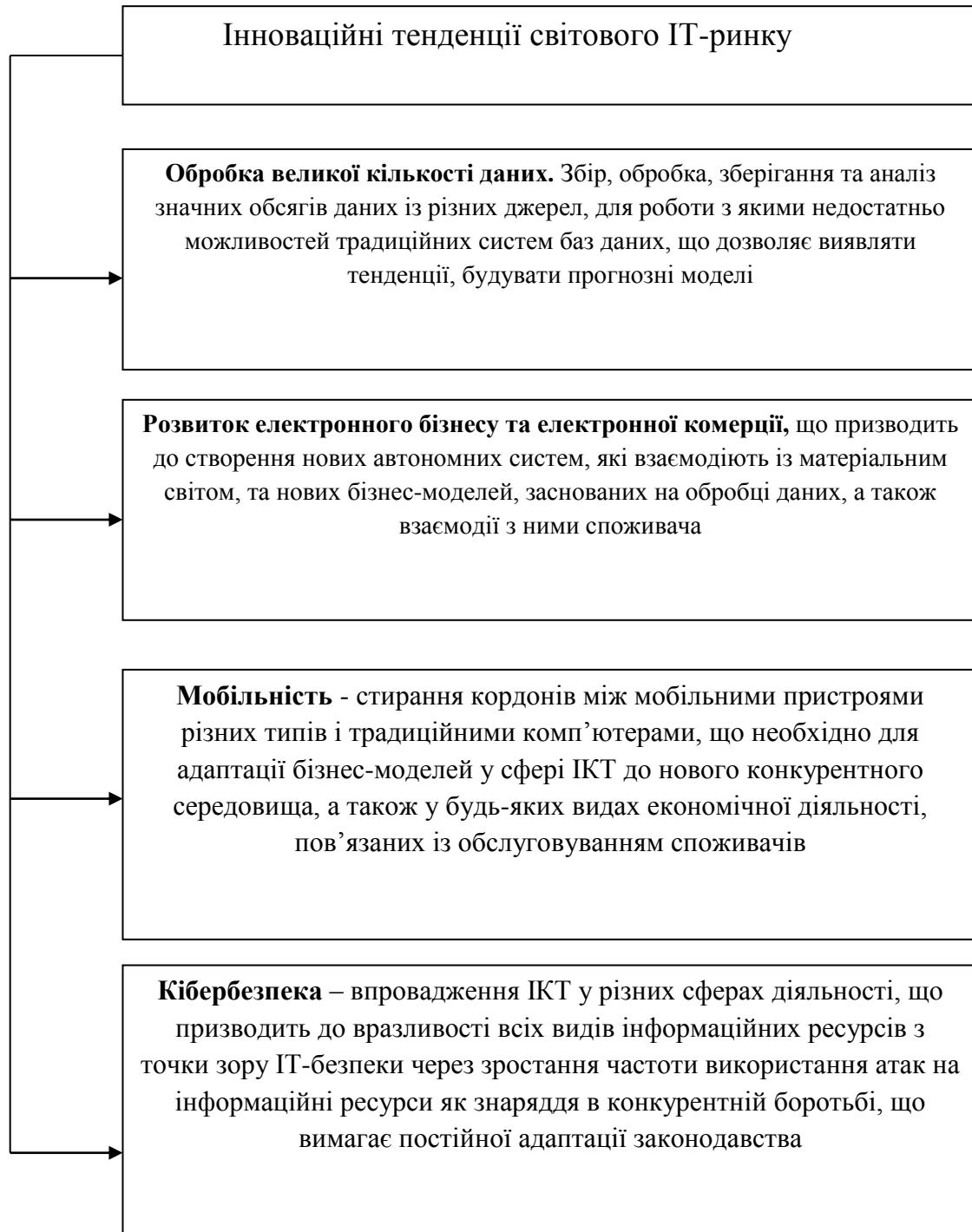

Рис. 1. Інноваційні тенденції світового ІТ-ринку

Сьогодні інформаційно-комп'ютерна революція тільки розпочалася і з часом буде тільки посилювати як позитивний, так і негативний вплив інформаційного поля. Безумовно, сучасні ІКТ формують людський капітал країни, що є основою для створення інформаційного суспільства. Завдяки ІКТ величезні масиви даних можуть не тільки швидко передаватись у різні куточки землі, але й швидко оброблятися, оновлюватися та сприяти створенню новітніх видів життєво необхідної продукції. В свою чергу, такі тренди обумовлюють нарощування не тільки технологічної, але й економічної (а отже, й політичної) могутності держави-винахідника. Останнім трендом залучення ІКТ у повсякденне життя людства є презентація сучасних освітніх програм у вільному доступі в глобальній інтернет-мережі. Це дозволяє різним верствам населення з різним рівнем достатку залучитися до освітніх процесів, оволодіти новими знаннями, вміннями та навичками, підвищити власний професіоналізм із максимальною користю для особистого трудового життя та мінімальними витратами. Це вказує на те, що ІКТ можуть запропонувати країнам із різним рівнем економічного розвитку безпрецедентні можливості для зміни системи освіти, більш раціонального спрямування політичних програм та їх швидку імплементацію, розширити спектр можливостей як для бізнес-структур, так і для фізичних осіб із різним рівнем достатку.

Деякі країни розглядають ІКТ як основний стимул для заохочення їх соціально-економічного розвитку. З одного боку, завдяки ІКТ вони зможуть швидко надолужити економічний розрив із світовими лідерами й отримувати величезну віддачу від створення додаткових матеріальних благ та робочих місць для висококваліфікованих робітників. З іншого боку, деякі країни розглядають розвиток і використання ІКТ в їх економіці та суспільстві як ключову компоненту їх національної стратегії з метою поліпшення рівня життя населення, збільшення рівня знань та посилення власної міжнародної конкурентоспроможності [4].

Відповідно до сучасних тенденцій в інвестуванні, як зазначалося вище, ІКТ надають навіть найменш розвиненим країнам можливості перетворення їх економік-аутсайдерів на інформаційні та високотехнологічні, тобто на ті, що спеціалізуються на продукції і з високою доданою вартістю, і які можуть конкурувати з передовими економіками на світовому ринку. Варто звернути увагу на те, що технологічні інновації сприяли глобалізації шляхом надання інфраструктури для встановлення транс-світових зв'язків. Революція, яка відбувається у сфері інформаційних і комунікаційних технологій, є центральною і рушійною силою глобалізації сьогодення.

Незважаючи на безсумнівні переваги ІКТ, значні перешкоди для їх ефективного використання існують як у розвинених країнах, так і у тих, що

розвиваються. Деякі бар'єри, наприклад розрив між поколіннями, у процесах навчання, в отриманні досвіду в сфері ІКТ, подолати досить складно. Країни, що розвиваються, стикаються з проблемами слаборозвиненої телекомунікаційної інфраструктури, низької комп'ютерної грамотності, відсутності обізнаності або низької спроможності користування мережею Інтернет. Оскільки країни, що розвиваються, більше страждають від цифрового відставання, вони ризикують залишитися далеко позаду від можливостей отримання додаткових доходів внаслідок створення продукції з високою доданою вартістю, більш швидкого соціально-економічного зростання, автоматизації різних процесів. Це, в свою чергу, сприяло б зменшенню собівартості виготовленої продукції, оптимізації витрат підприємств, пришвидшенню виробничих процесів, ефективній реалізації ресурсів та рівноправної повноцінної присутності на інформаційній світовій арені [4].

Згідно з даними провідних фахівців цифровий розрив між країнами – новими лідерами в технологічній могутності та країнами-аутсайдерами в межах сучасного світового економічного порядку зростає швидше, ніж економічне відставання, що наразі домінує між розвиненими країнами та країнами, які розвиваються. Вкрай негативним є те, що інформаційний розрив між економіками, які базуються на знаннях та інформатизації, та не інтегрованими у цей процес країнами буде стрімко та динамічно збільшуватись, і подолати його стане майже неможливо. Отже, мова йде про цифрове рабство країн-аутсайдерів та їх повну залежність від розвинених країн у розбудові власної національної інформаційної інфраструктури.

Зростаючий попит на програмістів та їх обмежена пропозиція на ринках, де на них виникає попит, призвели до поширення такого явища, як міжнародний аутсорсинг – перенесення певних процесів виробництва програмного продукту в країни, де існує відносний надлишок програмістів. Використовуючи аутсорсинг, транснаціональні корпорації (ТНК) мають можливість суттєво зменшити свої витрати за рахунок різниці між ставками заробітної плати у країні виникнення попиту на програмний продукт та країни, де здійснюється його виробництво [6]. Ще однією особливістю аутсорсингу у виробництві програмних продуктів є те, що, замовивши розробку певного комп'ютерного коду, ТНК отримують всі права на його подальше використання. Оскільки фірми, що пропонують послуги аутсорсингу з розробки програмних продуктів, є невеликими порівняно з ТНК, їм набагато складніше побудувати ефективну систему маркетингу для аналізу ринкового попиту, брендингу, налагодження збуту та захисту авторських прав.

Рейтинг аутсорсингу й офшорингу інформаційних послуг представлений у таблиці 1.

Рейтинг напрямів аутсорсингу й офшорингу інформаційних послуг

Країна / рейтинг	Tholons Top Outsourcing Destination (2020)	Towers Watson Services Off-shore Ranking (2020)	AT Kearney Global Services Location Index (2020)	Середнє значення
Індія	1	2	1	1.3
Китай	4	1	2	2.3
Філіппіни	2	4	7	4.3
Малайзія	10	9	3	7.3
В'єтнам	9	3	12	8.0
Бразилія	12	5	8	8.3
Польща	3	16	11	10.0
Мексика	21	11	4	12.0
Шрі-Ланка	8	-	16	12.0
Індонезія	30	6	5	13.7
Чилі	15	19	13	15.7
Чехія	7	8	33	16.0
Литва	-	17	15	16.0
Коста-Ріка	5	21	24	16.7
Росія	18	14	21	17.7
Угорщина	13	12	31	18.7
Таїланд	44	7	6	19.0
Болгарія	27	22	9	19.3
Естонія	28	13	22	21.0
Єгипет	39	18	10	22.3
Тайвань	37	10	-	23.5
Південна Африка	11	20	47	26.0
Україна	-	15	41	28.0
Сінгапур	14	-	48	31.0

Складено за: [5]

Як видно з таблиці 1, напрями аутсорсингу та офшорингу інформаційних послуг сконцентровано в країнах, де робоча сила дешевша, ніж у промислово розвинених країнах, що дає змогу збільшувати прибутки останніх шляхом зменшення витрат на заробітні плати.

На сучасному етапі існують глобальні ризики, пов'язані з функціонуванням економіки та політики держав, екологічними, матеріальними умовами життя людей та інформаційною сферою. Інформаційна культура як складова ідеології інформаційного суспільства формується в контексті цивілізації і являє собою вищий щабель її розвитку, сукупність таких цінностей, що сприяють подальшому розвитку інформаційно-комунікативних технологій, інновацій, науки, переходу країни на шостий технологічний уклад, цінностей, що протидіють інформаційному вакууму.

Інформаційне суспільство як результат тривалої еволюції людства сформувалося як модель високоорганізованого розвитку соціуму на принципах інформації, науки, культури, освіти, інновацій. Інформаційне суспільство – це такий тип суспільства, в якому виробництво і споживання є найважливішим ресурсом, нові інформаційні та телекомунікаційні технології є базовими технологіями, а інформаційне середовище поряд із соціальним та

екологічним є новим середовищем проживання людини.

Основними ознаками інформаційного суспільства є [7]:

- інформаційна економіка;
- високий рівень інформаційних потреб усіх членів суспільства і фактичне їх задоволення;
- висока інформаційна культура;
- вільний доступ кожного члена суспільства до інформації, обмежений тільки інформаційною безпекою особистості, суспільних груп і всього суспільства.

Формування концепції інформаційного суспільства та його вплив на створення ідеології, що обслуговує це суспільство, потребує формування національної інформаційної інфраструктури, що представляє собою реалізацію політики держави, яка забезпечує створення швидко доступної взаємодії можливих державних і приватних мереж (Інтернет, кабельні мережі, телефон), програмних та апаратних засобів з метою надання кінцевим користувачам доступу до інформації. Розвитку також потребують сучасні мультимедіа, що включають різні сполучення матриць графічних, аудіо-, відео- та текстових компонентів та культивування середовища, направлено на отримання мультимедійного достовірного знання.

Варто зазначити, що ІКТ заклали базу для формування нової галузі економіки, вони також відкрили раніше недоступні можливості підвищення продуктивності та створення нових товарів та послуг для існуючих галузей шляхом реалізації інтеграційних рішень у енергетиці, освіті та поширенні знань, державному управлінні, фінансових послугах тощо.

Зокрема, у сфері енергетики, за оцінками аналітиків, потенціал скорочення викидів парникових газів у атмосферу за рахунок залучення розробок галузі ІКТ у 2020 р. становив близько 7,8 Гт. За рахунок впровадження ІКТ у 2020 р. зменшено споживання енергоносіїв у світі на 600 млрд дол. США [5].

Аналіз сучасних тенденцій світової економіки свідчить про стрімке збільшення частки ІТ-послуг у структурі експорту деяких країн. Результативність економічної політики, спрямованої на розширення можливостей сфери ІТ, демонструє Індія, в якій експорт послуг майже наполовину забезпечується за рахунок експорту ІТ-послуг. У цьому контексті для України розвиток нових секторів економіки, пов'язаних із високими технологіями, зокрема з інформаційно-комунікаційними, зумовлений необхідністю реалізації ефективної інноваційної стратегії подолання структурної кризи економіки і виходом на траєкторію сталого економічного розвитку.

З точки зору рівня розвитку галузі ІКТ в світі можна виділити дві групи країн. Перша з них складається з великих розвинених та стабільних економік із високим ступенем використання ІКТ. На ці країни припадає 70% глобального ВВП та близько 85% витрат на ІКТ у світовій економіці [5]. Домінуючим сегментом галузі у цих країнах є розробка програмного забезпечення та реалізація так званих інтеграційних рішень – комплексних продуктів галузі ІКТ, що призначені для вирішення завдань стратегічного рівня, які виникають у економічних суб'єктів. Прикладом таких завдань на мікрорівні є створення переваг у конкурентній боротьбі, а саме: створення системи обробки електронних замовлень та платежів, засобів введення, збереження й аналізу інформації про клієнтів тощо. Компанії, що є об'єктами реалізації інтеграційних рішень, запроваджують інноваційні технології для зменшення витрат, зростання продуктивності, створення нових ринків, підвищення якості обслуговування клієнтів тощо. В кінцевому підсумку перелічені заходи реалізуються шляхом зростання конкурентоспроможності як на національному, так і на глобальному ринках [7].

Друга група країн за рівнем розвитку галузі ІКТ формується з країн, що розвиваються. До них входить близько 140 країн, в яких проживає 85% населення планети. Сегменти розробки програмного забезпечення та інтеграційних рішень у цих країнах також розвиваються, але, зважаючи на невеликий розмір внутрішнього ринку, їх частка у структурі галузі є незначною. Основними сегментами галузі в цих країнах є інфраструктура та експорт ІТ-послуг. Саме за рахунок високих темпів зростання

глобального аутсорсингу в галузі ІКТ країни, що розвиваються, за оцінками аналітиків, забезпечують до 60% від обсягів зростання інформаційної галузі у світі.

Україну за рівнем розвитку галузі ІКТ можна віднести до другої групи. Найбільшим за обсягом сегментом галузі залишається інфраструктура, на яку припадає близько 60% обсягів реалізації. До неї входять послуги мобільного та фіксованого зв'язку та передачі даних. Розмір сегмента апаратних пристроїв складає приблизно 18% обсягу реалізації галузі і представлений в основному імпортованими ПК, ноутбуками, мобільними телефонами та мережевими обладнаннями. Сегмент програмних продуктів та інтеграційних рішень складає приблизно 22%, з яких 4% припадає на внутрішній попит, а 18% – зовнішній. Обсяг реалізації галузі у 2020 р. становив близько 8,5 млрд доларів США [5].

Зіставлення сегментації галузі та рівня розвитку її інфраструктури в Україні та в інших країнах світу свідчить, що вітчизняна галузь ІКТ переважно функціонує в межах відсталого 4-го технологічного устрою з незначними осередками, що належать до 5-го технологічного устрою. Серед засобів комунікації домінуюча частка припадає на мобільний зв'язок.

Його рівень розповсюдження в Україні є досить високим порівняно з іншими країнами – на 100 людей в Україні налічується близько 120 користувачів. Водночас рівень розповсюдження Інтернету та широкопasmовий доступ до Інтернету є суттєво нижчим, ніж у середньому в світі. Засоби комунікації в Україні переважно використовуються з метою забезпечення аналогового зв'язку, в той час як у промислово розвинених країнах вони в основному формують основу системної мережі апаратних пристроїв у межах 5-го технологічного устрою.

Суттєвою проблемою галузі ІКТ в Україні є також високе податкове навантаження порівняно з іншими країнами. І хоча за останні роки під впливом дефіциту кваліфікованої робочої сили в світі темпи зростання експорту ІТ-послуг були на високому рівні, більш вигідні умови ведення бізнесу в інших країнах можуть призвести до втрати конкурентних позицій вітчизняної галузі вже в найближчому майбутньому. На міжнародному інформаційному ринку набули розповсюдження і інші заходи державної політики промислово розвинених країн з метою підвищення конкурентних переваг. Серед них варто назвати такі, як державні інвестиції, вдосконалення системи освіти, розбудова інфраструктури, державні замовлення, формування іміджу країни на міжнародному ринку ІТ-послуг тощо.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Варто зазначити, що всі аспекти формування ідеології інформаційного суспільства покликані розглянути головним критерієм формування глобальної інформаційної інфраструктури, що є результатом відображення взаємозв'язку базових форм буття. Проте успішність побудови інформаційного суспільства не зводиться тільки до ідеологічних факторів, а

являє собою правильно обрані пріоритети розвитку країни та їх успішну реалізацію.

На сучасному етапі розвиток ІКТ істотно впливає на структурні і динамічні параметри суспільства. Знижуються витрати виробництва підприємств і значно підвищується якість продукції. Окрім цього, прискорюється рух усіх видів капіталу, змінюються структура економіки та методи конкуренції. Спрощується взаємодія виробників і споживачів, знижуються виробничі витрати. Підвищується продуктивність праці всередині країни і особливо між країнами, що призводить до зростання глобалізації. З'являються нові професії, пов'язані зі збором, переробкою та використанням інформації. Наслідком впровадження технологій є не кількісне зростання макроекономічних показників, а якісний – пов'язаний із інноваційно-інформаційним зростанням. Основні інвестиції здійснюються у науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, освіту, людський капітал. Інформаційно-комунікаційні технології є невід'ємною складовою розвитку інноваційної економіки. Інноваційна економіка базується на знаннях і передових технологіях, завдяки чому формується принципово новий механізм економічного зростання.

Як висновок зазначимо, що ідеологія інформаційного суспільства має бути підпорядкована трансформаціям, що в перспективі зможуть привести наше суспільство на шлях інноваційного розвитку. Ідеологія інформаційного суспільства повинна базуватися на антикризовій стратегії, інтелектуальному ресурсі у вигляді науки й освіти. Вона повинна спрямовуватися на побудову інформаційно-інноваційної інфраструктури, модернізацію суспільства з ефективним використанням ІТ-освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Брижко В. До питання сучасної інформаційної політики. URL: [http://library.nlu.edu.ua / POLN_ TEXT/ Zurnal /NO_ BOOK /E_ majbutn.pdf](http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/Zurnal/NO_BOOK/E_majbutn.pdf).
2. Осадчук Р. Ю. Визначення інформаційної політики в умовах перехідних режимів. URL: [http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream /handle/123456789/10301/Osadchuk_Vyznachennia_informatsiinoi_polityky.pdf](http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/10301/Osadchuk_Vyznachennia_informatsiinoi_polityky.pdf).
3. Указ Президента України. Про Стратегію комунікації з питань євроатлантичної інтеграції України на період до 2025 року. URL: <https://mkip.gov.ua/content/normativnopravovi-akti-v-informaciyiny-sferi.html>.

4. Указ Президента України. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 року. Про Стратегію інформаційної безпеки. URL: <https://mkip.gov.ua/content/normativnopravovi-akti-v-informaciyiny-sferi.html>.

5. Веб-сторінка Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

6. Мишковець І. П. Розвиток інформаційних технологій в суспільстві: економічний аспект. URL: [http://elartu.tntu.edu.ua /bitstream /123456789 /11161/2/ ConfATMT_2015v2_Myshkovets_I_P- Development_of_information_215.pdf](http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/11161/2/ConfATMT_2015v2_Myshkovets_I_P-Development_of_information_215.pdf).

7. Торкатюк В. І., Полчанінова І. Л., Дмитрук І. А., Нікбін Ф. Роль інформаційних технологій у соціально-економічному розвитку країни. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/37947/1/45-46.pdf>.

REFERENCES

1. Bryzhko V. Do pytannia suchasnoi informatsiinoi polityky, available at: [http://library.nlu.edu.ua /POLN_ TEXT/ Zurnal/ NO_ BOOK/E_ majbutn.pdf](http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/Zurnal/NO_BOOK/E_majbutn.pdf).
2. Osadchuk, R. Yu. Vyznachennia informatsiinoi polityky v umovakh perekhidnykh rezhymiv, available at: [http://ekmair.ukma.edu.ua/ bitstream/handle/ 123456789/10301/ Osadchuk_ Vyznachennia_informatsiinoi_polityky.pdf](http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/10301/Osadchuk_Vyznachennia_informatsiinoi_polityky.pdf).
3. Ukaz Prezydenta Ukrainy. Pro Stratehiu komunikatsii z pytan yevroatlantychnoi intehratsii Ukrainy na period do 2025 roku, available at: <https://mkip.gov.ua/content/normativnopravovi-akti-v-informaciyiny-sferi.html>.
4. Ukaz Prezydenta Ukrainy. Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 15 zhovtnia 2021 roku. Pro Stratehiu informatsiinoi bezpeky, available at: <https://mkip.gov.ua/content/normativnopravovi-akti-v-informaciyiny-sferi.html>.
5. Veb-storinka Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy, available at: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Myshkovets, I. P. Rozvytok informatsiinykh tekhnolohii v suspilstvi: ekonomichnyi aspekt, available at: [http://elartu.tntu.edu.ua /bitstream /123456789 /11161/2/ConfATMT_Myshkovets_I_P-Development_of_information_215.pdf](http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/11161/2/ConfATMT_Myshkovets_I_P-Development_of_information_215.pdf).
7. Torkatiuk, V. I. Polchaninova, I. L. Dmytruk, I. A. and Nikbin F. Rol informatsiinykh tekhnolohii u sotsialno-ekonomichnomu rozvytku krainy, available at: <http://eprints.kname.edu.ua/37947/1/45-46.pdf>.

Стаття надійшла до редакції 08 липня 2022 року